

МОРЕПЛАВАНЕТО Е ПОКАЗАТЕЛЪ
ЗА БЛАГОСЪСТОЯНИЕТО НА НАРОДА

ВЕСТНИКЪТЪ
Е БЕЗПЛАТЕНЪ

НАРОДИТЪ ИМАТЪ НУЖДА ОТЪ МОРЕ,
КАКТО ХОРАТА ОТЪ ВЪЗДУХА.

ДЪРЖАВА САМО СЪ АРМИЯ
ИМА ЕДИНЪ ЮМРУКЪ;
ДЪРЖАВА СЪ АРМИЯ
И ФЛОТЪ - ГИ ИМА ДВА!

МОРСКИ ПРЕГЛЕДЪ

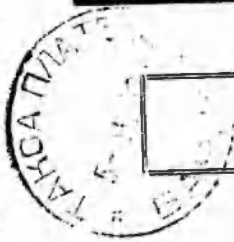
ДРУЖЕДМИЧИКЪ ЗА МОРСКА ПРОСВѢТА И ОБНОВА
ОЖКОВОДИ РЕДАКЦИОНЕНЪ КОМИТЕТЪ.

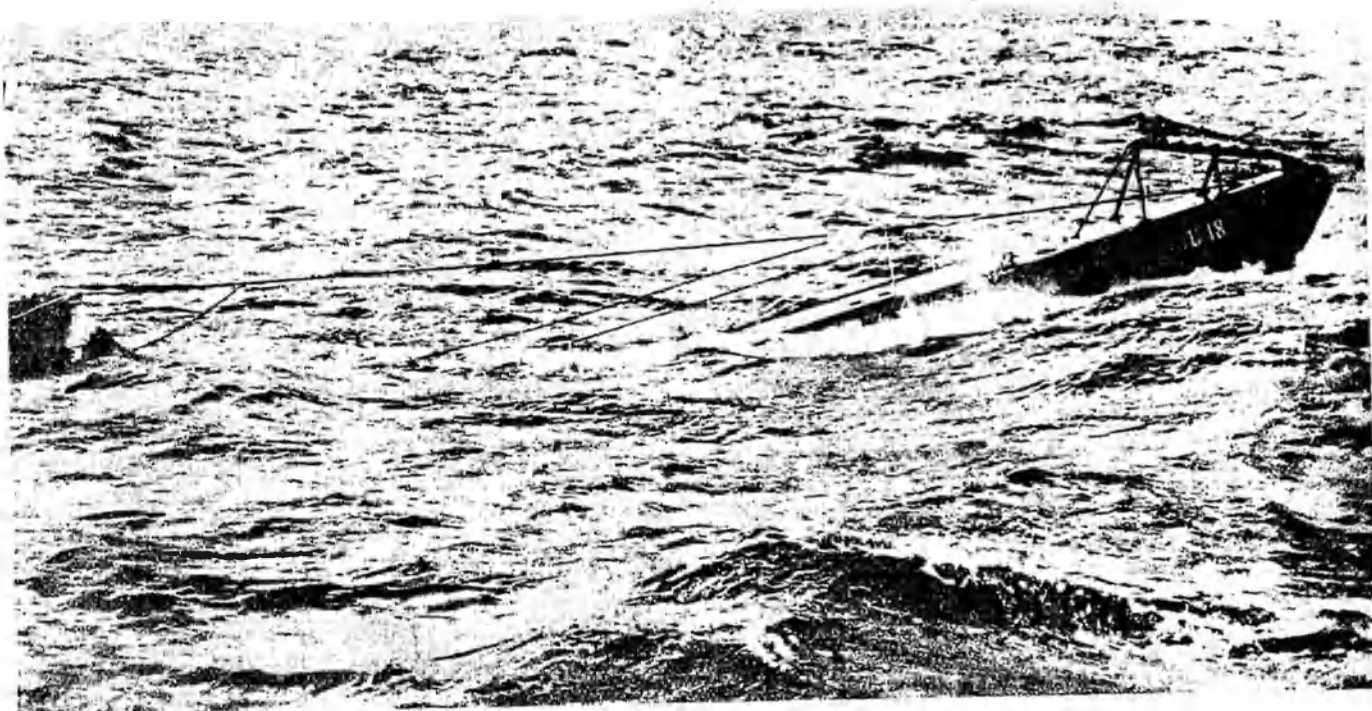
Година IV.

Варна, 1 февруари 1938 год.

Брой 82.

Не чакай да създавашъ флотъ, когато те нападнатъ, защото не се копае
кладенецъ, когато ожаднѣешъ.

Подводникъ въ моментъ когато започва да изплава.

КОЛОНА ЗА ЧЕТЦИТЪ

П. Г-въ въ Плѣвенско учителъ. Моли да му се дадатъ исторически данни за подводно плаване.

Исторически бележки. Човѣкътъ още въ древнитѣ времена се е мжилъ да проникне въ морскитѣ дълбочини и да се движи по морското дъно: историцитѣ съобщаватъ, че македонския царь Александъръ Велики се е спущалъ съ нѣкакъвъ бѣчвоподобенъ уредъ на морското дъно.

Отъ стремежа за построяване подводенъ корабъ е билъ изнамѣренъ водолазния звънецъ и е почнало развитието на водолазното дѣло.

Първия истински подводникъ е билъ построенъ отъ единъ холандецъ преди 300 години; подводника се е движелъ надъ и подъ водата съ гребла. Като воененъ корабъ, за пръвъ пѣтъ подводника се явява въ войната за освобождение на американцитѣ (1776 г.), когато единъ американски подофицеръ се е опиталъ да атакува английскитѣ кораби съ построения отъ инженеръ Бушнелъ подводникъ.

Преди 120 години, знаменитиятъ изнамѣрвачъ на парахода, Фултонъ е построилъ нѣколко подводника, съ които е правилъ доста сериозни опити, но преди него сжщо така много е работилъ и нѣмецътъ Бауеръ, който е посветилъ цѣлия си животъ на подводното плаване.

Усиленото развитие на подводното плаване, обаче, започва отъ преди 30—40 години, когато съ строежа на подводници се заематъ самитѣ държави, на първо мѣсто Франция, Америка и Русия. До началото на свѣтовната война, подводниците все още бѣха много несигурно оржже за борба, днесъ за водене на морската война.

Голѣма прѣчка за развитието на подводното дѣло е представлявало изнамирането срѣдство за движение на кораба подъ водата; тъй като използване силата на вѣтъра или пѣкъ парната машина, подъ водата е невъзможно, то дълго време сж се мчили да движатъ подводниците съ гребла или ржчни винтове, което при голѣмото съпротивление на водата е много трудно. Тази прѣчка е била отстранена съ изнамиране на електросъбиратели (аккумуляторитѣ) и електродвигателитѣ.

Друго препятствие е била мжчнотията да се потопи и още по-вече сигурно да изплава подводника; много подводници, следъ като сж се потопявали, не сж могли да изплаватъ и сж загивали на дъното на морето. Днесъ подводника само за

нѣколко минути може да отиде на 70—80 метра подъ водата и всѣки моментъ, когато поиска, веднага да изплава надъ повърхността. Първитѣ подводници сж били слѣпи и не сж могли да се ориентиратъ подъ водата, но съ изнамиране на мореглсда и тази прѣчка е била отстранена. Освенъ тѣзи, имало е още много твърде сериозни препятствия за плаването подъ водата, но съ развитието на техниката въ последно време, всички тѣ сж били постепенно напълно отстранени.

Потапяне и изплаване. Всѣки плаващъ предметъ се подчинява на Архимедовия законъ, който гласи, че всѣко плаващо тѣло губи въ водата толкова отъ своето тегло, колкото тежи измѣстениятъ отъ него обемъ вода. Отъ този законъ следватъ три правила: 1. ако тѣлото е по-леко отъ водата, то ще остане да плава надъ повърхността; 2. ако е по-тежко отъ водата, ще потъне и 3. ако теглото му е толкова, колкото и това на водата, то ще плава въ всѣко мѣсто на водния слой. На първо правило отговарятъ всички надводни кораби, чийто обемъ, спрѣмо тежестта имъ, се прави толкова голѣмъ, че тѣхното относително тегло винаги да бжде по-малко отъ теглото на измѣстената вода. Подводниците трѣбва да отговарятъ и на тритѣ правила на Архимедовия законъ, т. е. тѣ трѣбва да могатъ да плаватъ надъ водата, да могатъ да оставатъ въ всѣко мѣсто на водния слой (на всѣка дълбочина). За да достигне това, ясно е, че подводника трѣбва да има възможностъ да измѣнява своето тегло. За тази целъ му служатъ потопителнитѣ щерни. Ако тѣ сж празни, подводника е лекъ и плава надъ водата, като обикновенъ корабъ, ако тѣ се напълнятъ съ вода, подводника натежава и потъва. За потъването на подводника трѣбва да се отворятъ потопителнитѣ клапани (п. к.) въ дъното и издушнитѣ клапани (и. к.) на горната палуба, презъ които тѣкъ ще излѣзе изтикваия отъ волата въздухъ отъ щернитѣ.

Когато подводника трѣбва да изплава, потопителнитѣ щерни се изпразватъ, като водата отъ тѣхъ, се изчерпва, посрѣдствомъ ржчни или електрични помпи, или пѣкъ за бързо изплаване водата се издухва, посрѣдствомъ сгжстенъ въздухъ.

Цв. Поповъ
(Следва)

ПОЩА

Редакцията благодари за следнитѣ постѣпили дарения:

1. Софийското училищно Настоятелство сумата 500 лв.
2. Бр. Золасъ Варна сум. 200 лв.
3. Петъръ Бакърджиевъ сум. 100 лв.
4. Стоянъ Савовъ ф. ка „Текстиль“ Варна сумата 50 лв.
5. Инж. Л. Каровъ отъ Варна сумата 50 лв.
6. Никола Хр. Бръснаровъ отъ София сумата 50 лв.
7. Георги Н. Христовъ отъ София сумата 30 лв.
8. Персиянъ Халачевъ — дирек. III прогимнизия Варна сумата 30 лв.
9. Иванъ Д. Лангеровъ отъ София сумата 20 лв.
10. Дим. Терзирацевъ отъ София сумата 20 лв.
11. Иванъ Я. Фитксовъ отъ с. Горски Изворъ сумата 20 лв.
12. Тодоръ Вълчевъ отъ Разградъ сумата 20 лв.
13. Владимиръ Диканаровъ отъ Разградъ сумата 20 лв.
14. Христо Д. Златевъ отъ Разградъ сумата 20 лв.
15. Инж. Стефанъ Лазаровски отъ Разградъ сумата 20 лв.
16. Христо Чехларовъ отъ Разградъ сумата 20 лв.
17. Стефанъ Накевъ отъ Разградъ сумата 20 лв.
18. Иванъ Абаджиевъ отъ Разградъ сумата 20 лв.
19. Александъръ П. Димитровъ отъ Варна сумата 20 лв.
20. Г. Апостоловски отъ Варна сумата 20 лв.
21. Иванъ Д. Лангеровъ телеграфна Експедиция София сумата 20 лв.

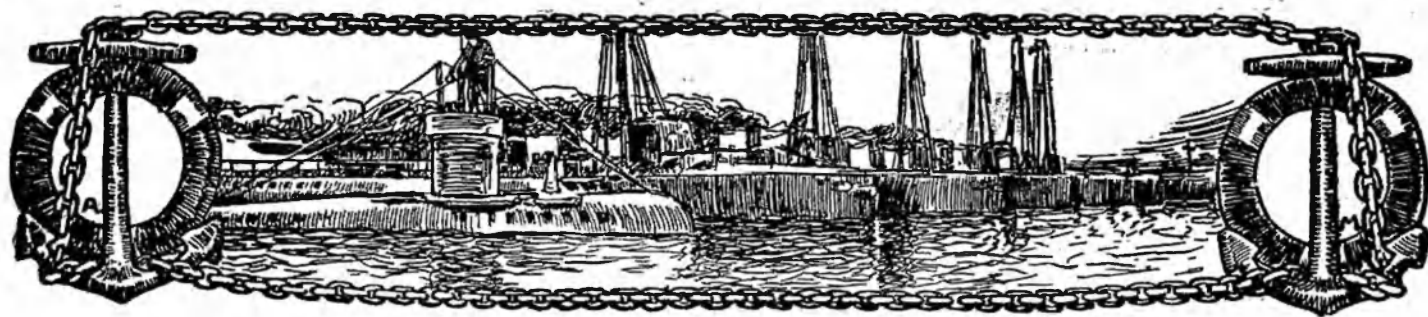
(Следва)

—По липса на мѣсто въ колоната „поща“ редакцията нѣма възможностъ да напечата своевременно имената на всички дарители.

— Умоляватъ се абонатитѣ при промѣна на адреситѣ да известяватъ своевременно редакцията, като съобщаватъ и абонаментния си номеръ.

Въ отговоръ на постѣпилитѣ запитвания за цената на вестника и условията за получаването му, известяваме на изивилитѣ желание да се абониратъ, че вестникътъ се изпраща даромъ, по възможностъ на всички, които желаятъ да го получаватъ, безъ вноса за абонаментъ. Редакцията приема само дарения, които се отбелязватъ въ отдѣла „Поща“.

Всички писма, снимки, помощи да се изпращатъ на адресъ МОРСКИ ПРЕГЛЕДЪ—ВАРНА.

РОЖДЕНИЯТЪ ДЕНЬ НА ВЪРХОВНИЯ ВОЖДЪ.

На 30. януари н. г. радостния звънъ на камбанитъ, понесълъ се по цялата страна, напомни отново за щастливото събитие, станало на (18) 30. януари 1894 г., и събуди мили спомени за голъмата радост и надежда, обхванали тогава мало и голъмо по всички кътове на родната земя.

Родилъ се подъ наше небе, отрасълъ всрѣдъ роднитъ простори, живѣещъ съ стремешитъ и идеалитъ на нашитъ моряци, радващъ се съ тяхъ при успѣхи и страдащъ при нещастия, Негово Величество Царътъ ежегодно прибавя ново звено къмъ наниза отъ силна привързаностъ и гореща обичъ, свързващо

родния Тронъ съ нашето море. Изразъ на тази голъма обичъ и привързаностъ сж искренихъ молитви, които

умиление отправятъ къмъ Всевишния да дарува здраве и дълги дни на любимия Държавенъ глава и шефъ на флота,

Този, който като свѣтълъ лжъ въ мрака, буди и укрепява вѣрата на българското мореплаване.

Моряцитъ отъ родния флотъ, пропити отъ благороднитъ и високи примѣри на своя обиченъ Върховенъ Вождъ — морякъ, примѣри, дадени имъ въ водитъ на нашето море чрезъ мощния моряшки поздравъ, проехтялъ въ този радостенъ день, за лишенихъ даватъ изразъ на своята

Негово Величество въ лѣтна адмиралска форма.

всички моряци, събрани въ този тържественъ день въ Божия храмъ, съ чувство на дълбоко

преданностъ и сплотеностъ около Трона и Царското Семейство.

МОРСКА МИСЪЛ

ОТБРАНАТА НА ХОЛАНДСКИТЕ ВЛАДЕНИЯ ВЪ ДАЛЕЧНИЯ ИЗТОКЪ

Политическото положение въ далечния изтокъ се промѣни коренно презъ последнитѣ 10 години.

1. Непрекъснатото разширяване на Япония въ китайската територия. Последната започва отъ 1931 г. и предизвика голѣма реакция отъ страна на европейскитѣ държави, притежаващи земи или колонии въ близостъ.

2. Неспазване постановленията на Вашингтонската и Лондонски конференции, които ограничаваха морскитѣ въоръжения на морскитѣ сили.

Вследствие на това предъ холандското правителство е билъ повдигнатъ въпроса, дали настоящата отбрана на Архипелага е въ състояние да осигури владението на островитѣ и дали се налага нѣкакво увеличение на отбранителнитѣ средства. Защото въ случай на конфликтъ, въ който ще бждатъ замѣсени крайбрежнитѣ на океана държави, Холандска—Индия по своето географско положение, ще стане театъръ на действие на воюващитѣ. Намирайки се между Азия и Австралия, на югъ отъ Филипинитѣ (американски) близо до острови подъ японски мандатъ, (Каролини и Мариани), въ съседство на Индо-Китай и Британска Индия, тя се явява обградена отъ съседи, чиито интереси всѣки моментъ биха могли да се сблъскаатъ, което прави горното предположение твърде вѣроятно. Вѣроятността се увеличава още отъ обстоятелството, какво тѣзи острови се намиратъ на границата и пѣтя между Европа и Ориента. Тѣ добиватъ особѣнна важностъ, когато морската война ще вземе характеръ на блокада, за изтощаване противника чрезъ прекъсване вноса на сурови материали. А кжде по-добре може да се приложи този начинъ на воюване освенъ въ околността? Търговскитѣ кораби сж принудени да преминаватъ тѣснинитѣ, свързващи двата океана, за да достигнатъ своето мѣстоназначение. Много отъ тѣзи тѣснини се намиратъ изцѣло или отъ части въ холандски териториални води, какъвто е случая съ Занда-между Ява и Суматра или проливитѣ въ близостъ на Сингапуръ, голѣмата база на Велико-Британия въ далечния изтокъ. Значи става твърде вѣроятно, използвайки неутралитета на Холандия, нѣкоя отъ воюващитѣ стра-

ни да окупира частъ отъ водитѣ или територии за бази на своитѣ морски операции. Географическото стратегическо положение на Архипелага поставя въ опасностъ неутралитета, който се стреми да поддържа холандското правителство. Обаче, много по-голѣма опасностъ представляватъ петролнитѣ залежи, намиращи се въ тѣзи острови, като продуктъ необходимъ за воюване. Икономическия животъ на една страна е билъ винаги тѣсно свързанъ съ сигурността на нейнитѣ съобщения. Щомъ тѣ бждатъ прекъснати, тогава вносътъ на суровитѣ продукти и гориво прекъсва. А какво струватъ корабитѣ, хвърчилата, танковетѣ безъ петролъ или при наличието на съвсемъ малко такъвъ? Въ това положение се намира Япония, една отъ вѣроятнитѣ воюващи. Статистиката отъ 1933 г. показва, че отъ годишната консумация на петролъ — едно количество отъ 24 милиона хектолитри, само 3 милиона сж отъ собствени източници. Внася се повече отъ 21 мил. хкл. голѣма частъ отъ Америка 65%, останалото отъ Холандска-Индия 10% и Азиатска-Русия сжщо 10%.

Усилията на Япония да открие петролни залежи въ Сахалинъ и Манчуко, не се увѣнчаха съ успѣхъ. Този въпросъ остана следователно неразрешенъ за нея, още по-вече, че странитѣ вносителки сж много отдалечени и биха могли да бждатъ противници. Обаче този жизненъ продуктъ липсващъ на японска почва, се намира въ значително количество въ Ява, Суматра и предимно Борнео. Тараканъ и Баликъ-Папанъ съ пристанища разположени на източния брѣгъ на последния островъ, които се посещаватъ много отъ японскитѣ кораби-цистерни. При все че отдалечението на тѣзи износни портове отъ Япония е много голѣмо, пѣтя минава покрай островитѣ Королини и Мариани, което го прави достатъчно сигуренъ.

По този начинъ става явно, че замѣсена въ нѣкой конфликтъ въ Пасифика и при невъзможностъ да се доставя петролъ отъ С. А. С. Ш. или юж.-Америка, Япония ще се обърне направо къмъ Холандска-Индия. Колкото и голѣмъ да е нейниятъ добивъ, не би стигналъ за повече отъ 2-3 м. Запазвайки неутралитетътъ Холандия нѣма да позволи да се увеличи износа. Тогава Япония, запазвайки своитѣ жизнени интереси, ще бжде принудена да прибѣгне къмъ посегателство. Случилото се на Лондонската конференция презъ декемврий 1935 г. доказва, че горното заключение е доста правдоподобно. Японскитѣ представители заявиха, че тѣхното правителство не би държало толкова на съотношението на въоръжението на море, ако великитѣ сили настояватъ предъ Холандия да имъ се отстъпи или даде за експлоатиране о-въ Борнео. Това искане накара холандското правителство да ревизира отбранителната система на Архипелага.

Задачитѣ възложени на сухопътната армия и флотъ, сж били преценени както следва:

1. Армията е длъжна да осигури редътъ въ вътрешността на островитѣ. Укрепването на Батавия седалище на централното управление и на Сурабая—единствената морска база, се оказало недостатъчно. Било решено да се развиятъ и засилятъ фортификационнитѣ постройки.

2. Отбраната на тѣснинитѣ и водното пространство около островитѣ се възлага на флота. Последния ще използва подкрепата на брѣгова артилерия и опората на пехотнитѣ части, съсредоточени въ петролнитѣ пристанища на о-въ Борнео.

Така възложена задачата на флота е била намѣрена много тежка, като се има предвидъ голѣмата пространственостъ на Архипелага и грамадното му отдалечение отъ метрополията. За да се облекчатъ действията му и се скъсатъ разстоянията, намѣрена била голѣмата необходимостъ отъ въздушни сили. Решили базитѣ да се снабдятъ съ достатъчно количество самолети главно бомбардироваченъ типъ, които да могатъ бързо да се съсредоточатъ надъ всѣка точка отъ територията.

МИННО ЗАГРАДНИ ДЕЙСТВИЯ ПО РЪКАТА.

За да имаме едно правилно схващане за минно-заградните действия по ръката, трябва основно да разгледаме особените условия за плаването по ръките. От глътмо значение ще бъде да се знае добре дълбочината на фарватера при различните режими на ръката, съ свойственните му измънения, свойството и вида на бръговете, замръзването на ръката, метеорологическите условия на различните сезони през годината, географията на самата ръка, островите, каналите, очертанията на бръговете и прилежащата мътност и пр., които нѣща играят особена важна роля при всички видове военни действия по ръката. Заедно съ това, трябва да се помислим и за най-подходящите кораби и други плавателни средства и оръжия, съ които най-результатно ще се води борбата. Опити от последните войни ни посочва вече цѣлъ редъ изисквания къмъ съвременното оръжие, както и създаването на нови такива.

Тукъ вече виждаме да изпъква въпроса за създаване на по-усъвършенствувани мини за заграждане, създаване на бонни прегради, създаване на малки и бързоходни бронирани кораби, както и неизброими видове средства и материали за прехвърляне на войски, оръдия, материали и пр., било от единия бръгъ на другия, било по продължение на ръката.

Изследването на военните действия по ръките през последните войни ни доказа много ясно, че минните прегради въ комбинация съ добре организирани бръгови батареи, представляватъ отъ се бе си трудно преодолимо препятствие. Тѣ могатъ да бждатъ унищожени само следъ завладяването и на двата бръга, или следъ унищожаване съпротивата на бръговите батареи. Минните загради запазватъ и тукъ своето преимущество и ефикасностъ при защитата на базите по ръката, както и при възпрепятстване предвижването на неприятелските кораби по дължината на ръката. Това е отъ особено значение за страните, които не разполагатъ съ други средства за борба по ръката. Особено глътмо значение придобиватъ минните заграждения въ случаите, когато противника има господство на ръката и може безнаказно да се появи тукъ или тамъ, да обстрелва нашия бръгъ или пъкъ да стовари свои войски на бръга. Също така, глътмо значение придобива минното заграждане, въ случай на настѣпление на нашите войски по продължение на бръга на ръката, когато противника би се

опиталъ да обстрелва нашия флангъ, опрълъ се на застрашения бръгъ на ръката.

Глътмо значение има мината и въ случаите, когато тя ще бъде използвана противъ неподвижни рѣчни съоръжения, като мостове, различни видове постройки, отваряне фарватера и пр. Това особено става при използването на дрейфующата мина, пускана по течението, подъ повърхността на водата. Тѣ могатъ да бждатъ съединения по 2—3 до 4 заедно и така пускани въ видъ на броеници.

При минно-заградните действия по ръките ще бждатъ използвани следните видове мини:

1. Стационарни мини за заграждане.

а. Обикновена галваническа мина. Носи 25—30 кгр. взривно вещество. Може да извади отъ строя и най-голѣмия рѣченъ боеви корабъ. Тя е плаваща мина. Энергията за произвеждане на взрива се намира вънъ отъ корпуса на мината и може да бъде включвана по желание. Ползваме се отъ проводникъ-кабелъ, чийто свободенъ край се намира въ минно наблюдателните станции на бръга. Кабела може да съединява произволенъ брой мини и да ги възпламенява по изборъ.

Тѣй като този кабелъ е непременно условие за тази мина, то тя се явява доста скъпа и трудна за пренасяне и заграждане;

б. Дънна мина. Носи глътмо количество взривно вещество—до 500 кгр., и се взривава по желание, като дава голѣмъ ефектъ и силно разрушително действие. Надъ 20 м. дълбочина, ефекта ѝ се губи. Тежка е, сложна въ употребата и трудно се пренася. Използва се главно при тѣсните плавателни пѣтища, канали и важни пунктове и при дълбочина не по голѣма отъ 20 метра.

2. Автоматическа мина. Носи енергията въ корпуса си и се взривава при ударъ. Много удобно за пренасяне, поставяне и действие по ръката. Най-често употребима и съ сравнително просто устройство.

а. Плаваща мина съ котва. Има глътмо приложение и се използва най-широко. Употребява се при всички случаи и обстановки сравнително евтина и има обикновено устройство на галванодударна мина.

Главния ѝ недостатъкъ е този, че при автоматическото си действие, тя е еднакво опасна и за собствените кораби. Тази опасностъ се избѣгва, като самите минни заграждения се поставятъ следъ щателно разработване, оставяне на проходи, съобразяване съ дълбочините, газенето на корабите и пр.

б. Дрейфующите мини се използ-

ватъ благодарение течението на ръката. Използването имъ е лесно, сравнително безопасно и евтино, държатъ се обикновено подъ повърхността на водата и се взриваватъ отъ ударъ или съ часови механизми.

3. Магнитни мини. — Съдържатъ въ себе си много магнитна система. Чувствителни къмъ съседенъ взривъ. Много ефикасни и извънредно трудно се почистватъ. Носятъ различно количество взривно вещество. Често пѣти това сж мини, които лежатъ на дъното—дънни мини. Носятъ енергията въ себе си.

Поставяне на минните заграждения

Техниката на поставянето на минните заграждения въ ръката е въпросъ отъ особено значение и важностъ, който трябва особено да бъде разученъ, като се изследватъ всички условия въ тѣхната съвкупностъ. Преди да пристѣпимъ къмъ постановката на една минна заграда, необходимо е основно да се изучатъ дълбочините, силата и течението въ различните райони, естеството на дъното, измънението нивото на водата при различните сезони и условия, вѣроятнo спадане или повишение на нивото, направление на течението, очертание на бръговете, конфигурацията на околната мътност и пр.

При разчетите следва да се вземе подъ внимание и газенето на корабите, срещу които ще се постави тази заграда, а така също и свободата за маневрирането на нашите кораби.

При постановка на минно заграждение, следва да се взематъ подъ внимание и възможностите за неговото наблюдение и охрана отъ бръга, количеството на мините необходими за плътното или не преграждане на ръката, както и времето и средствата за тѣхното поставяне.

При поставянето на минни прегради трябва да имаме предвидъ следните съображения:

1). Интервала между мините да не бъде по-голѣмъ отъ 30 метра мина отъ мина, съ което ще гарантираме гъстотата на минното заграждане.

2). Мините да бждатъ поставени въ неправилен редове и групи.

3). Интервала между отделните редове и групи да не бъде по-голѣмъ отъ 100—120 м.

4). Постановката на минните заграждения трябва да става скритомъ отъ очите на противника—нощно време и при лоша видимостъ и благоприятни за това метеорологически условия.

5). Преграждането на ръките съ

бонове, задръстванието на каналитѣ и корабоплавателнитѣ пжтища съ потънали кораби и най-различни плавателни сръдства, пушане по течението на дрейфующи мини или кораби подпалвачи, могат да играятъ значителна роля при рѣчнитѣ операции, заюва винаги следва да се иматъ въ предвидъ.

6). Минната заграда неочаквано срѣща противника, задържа настѣпленieto му, принуждава го да приеме продължителна работа по миночистението, забавя действията му и задушава устрема му, дава на насъ време да съсрѣдоточимъ необходимитѣ сръдства. Чрезъ загубитѣ пъкъ, които му нанасяме и предъ мисълта за възможнитѣ нови тактика, сломява духа и волята му и го парализира, намалявайки до краенъ предѣлъ материалното му превъзходство.

7). Това мината ще извърши още по-ефикасно и напълно, ако тя се намира същевременно и подъ ефикасна артилерийска защита и над-

лежно организирана наблюдателна и свързочна служба.

При използването на мината въ рѣката ние ще различаваме следнитѣ постановки:

1). Минна преграда — една, две или повече редна преграда, съ назначение да възпрепятствува и задържа противника за по кратко или по-дълго време.

2). Минна позиция — нѣколко минни прегради, съ цѣла система отъ наблюдателни и охранителни сръдства. Това е цѣлъ единъ районъ, по голѣмъ или по-малкъ, съобразно очертанията на брѣговетѣ и защитамитѣ пунктове, съ точно определени граници и разчети за поставенитѣ минни загради. Поставя се съ цель да защити ефикасно дадения районъ за едно продължително време, като създаде мѣчно преодолими препятствия за противниковитѣ кораби. Широко приложение тукъ иматъ най-различнитѣ видове бонови прегради, както и неподвижни задръствания на тѣснини, канали и фарватери.

Обикновено такива минни позиции се използватъ при защитата на особено важни пунктове по рѣката или предъ началото на важни оперативни посоки въ вътрешността на страната:

Бонова преграда. Паралелно съ миннитѣ загради, най-често въ рѣката ще се използватъ и леки или тежки бонови прегради. Употрѣбватъ се главно при защитата на котвенитѣ стоянки, канали или тѣсни фарватери и то главно противъ помалкитѣ рѣчни кораби — торпедни катери, патрулни и стражеви кораби.

Конструкцията имъ е обикновено лека, съ подходни материали и лесно преносима. Дължината имъ е произволна — съобразно мѣстото, където ще искаме да преградимъ.

Боновитѣ прегради сж били широко използвани въ досегашнитѣ действия по рѣкитѣ и трѣбва да очакваме, че и въ бъдеще тѣ ще запазятъ и даже усилятъ своето значение при преграднитѣ действия по рѣкитѣ.

Т. Цицелковъ.

М О Р Я Ц И

Душитѣ ни сж буря, ураганъ

И буря ний ще търсиме воякъ;

Въ моретата далечъ отъ родния брѣгъ,

Въ водитѣ на безкрайний океанъ.

Безкрайността ни маме съ своя зовъ;

Възлюбихме безкрайното въ свѣта

И бездната в' едно съ безкрайността

Съ великата младенческа любовь.

Летиме ний... въ далечния предѣлъ

Чертаятъ съ кръвъ дѣдитѣ ни завета:

— Да пазите Вий роднитѣ морета,

Вземете си, деца, Егея бѣлъ!

Развѣйте стягъ, развѣйте боевъ стягъ —

Напредъ, тирантъ може би ни чака

И първи ний ще влѣземе въ атака

Съ торпеденъ бой, съ стихийенъ мощенъ бѣгъ!

Изпълнили обета си синовенъ,

Ще срещнемъ съ пѣсни родния ни брѣгъ

На мачтата съ победенъ боевъ стягъ,

Заглушени отъ поздрава топовенъ.

А може би, не ще се върнемъ вече...

Безгробна смъртъ е нашата сѣдба

Съ стихията безпомощна борба —

Безгробна смъртъ отъ родний край далече.

А нейде тамъ къмъ нашата родина

Ще носятъ коба ято бѣли чайки

И вмѣсто плачъ на нашитѣ клетки майки,

Оплаче ще ни парната турбина.

Н. Вапцаровъ

Свечеряване край островъ св. Кирилъ

МОРСКА ЛИТЕРАТУРА

ОСТРОВЪ СВЕТИ КИРИЛЪ.

Созополъ е качналъ на малък полуостровъ. Другъ пътъ ще имамъ случай да го опиша, като се присъединя къмъ възбуденитъ сърдца на живописци и романтично настроени люде, намиращи обилна красота въ него. За да го опознаете. И въ отговоръ на единъ виденъ нашевецъ, който оприличи живѣлицата му на ято престарѣли, дрипави птици, сгушени на морския брѣгъ... А сега, думата ми ще бже за островъ Свети Кирилъ, отстоящъ на около триста метра западно отъ Созополъ и свързанъ съ последния посрѣдствомъ вълноломна стена.

Запомнете добре: Свети Кирилъ и само знайте за сведение дългата редица все грѣцки имена — Микронизи, Милосъ, Кирикосъ, Кирикъ, Кирякъ, съ които е ималъ честта да се зове този островъ.

Явно, като се изключатъ дветъ прозвища Микронизи — което значи малък островъ, и Милосъ — мелница, по името на приостровното риболовно огнище, — останалитъ имена изтъкватъ връзка съ светеца Кирикъ.

Това не е случайно. Спрете внимание на всички острови въ нашето Черно море и на значителенъ дѣлъ отъ носовѣтъ — и вие ще откриете все имена на светци — Св. Иванъ, Св. Тома, Св. Анастасия, Св. Атанасъ, Св. Параскева, Св. Никола, Св. Димитъръ и др., завещани отъ грѣковизантийцитъ, живѣли по тия мѣста въ далечното минало.

Свързали сжществуването си съ морската стихия, тѣ нерѣдко сж от правяли зовъ къмъ свети души — да измолятъ застѣпничество или да

благодарятъ за получена помощ, давайки обетъ за отплата. И имената на множество параклиси, църквици и манастири построени въ честь на застѣпницитъ светци, ставатъ имена на съответнитъ мѣстности, както е станало и съ островъ Свети Кирилъ.

Презъ срѣднитъ вѣкове тукъ билъ съграденъ манастиръ, имашъ за покровители малоазийскитъ велики мъченици Св. Кирикъ и Св. Юлита, чийто красноречиво говорещи следи бѣха открити недавна при изравняване площта на острова.

Но — облѣхатъ отъ святостъ въ християнско време, описаниятъ островъ е гордъ и съ друго, несравнено по-върховно достойние — величественото езическо светилище, издигнато въ честь на Аполонъ — лжчезарниятъ слънчевъ богъ.

Аполоновиятъ храмъ е творба на пришълци отъ старогрѣцкия малоазийски градъ Милетъ, избрали острова за своя втора родна земя следъ несполучливитъ войни съ перситъ.

Това станало къмъ VI. вѣкъ преди раждането на Христа, около което време сж били основани грѣцки колонии и по други кѣтове на нашето Черноморие.

Впоследствие, новосъздаденото селище, наречено Аполония Понтийска, се разширило, като обхванало и предѣлитъ на близкия полуостровъ, дето е разположенъ днешниятъ Созополъ. Но както отначало, така и по-поздиръ, островната частъ е представляла срѣдъца на града: тукъ проеждали хероичнитъ стѣпки на първитъ аполонийци, тукъ Апо-

Кѣтъ отъ гр. Созополъ

лонъ дарявалъ смъртнитъ съ частица отъ своето безсмъртие.

Мореплаватели и търговци, чуждоземцитъ оползотворили мѣстнитъ условия и достигнали завиденъ материаленъ възходъ, пресекналъ по време на римското завоеване около единъ вѣкъ преди Христа.

Победниятъ маршъ на римлянитъ, не лишенъ отъ грабителска настръвеностъ, ще да е засегналъ всички съкровища на острова. Така напримеръ, великолепната бронзова статуя на бога — покровитель била обсебена отъ римския вожда Маркъ Лукулъ и отнесена въ Римъ като скѣпъ трофей и многозначещо свидетелство.

И каточе това светотатско посѣгане било сжщинско проклятие за острова. Защото, макаръ и за неговия животъ въ тъмното минало до насъ да сж достигнали оскѣдни, недоизречени вѣсти, а останалитъ следи сж съвсемъ недостатъчни, все пакъ, вънъ отъ всѣко съмнение остава извода, че последовно властвувалитъ надъ него римляни, византийци, турци, българи — далечъ не сж догонили неговото величие въ древността...

Най-новото време бележи строителство и почини, които извличатъ островъ Свети Кирилъ отъ бездната на изоставеността и забравата. Това е вълноломната стена, завършена презъ 1926 година и сградата на бившето рибарско училище, напълно построена три години по-късно.

Вълноломната стена огради откъмъ североизтокъ изложения на буритъ протокъ, като го превърна

Вълнолома при острова — Созополъ

въ тихъ заливъ, удобенъ за корабно прикритие. Независимо отъ това, тя е своеобразенъ камененъ мостъ, свързващъ острова съ Созополъ.

Презъ лѣтото на 1933 год. Морското на Негово Величество училище се премѣсти отъ Варна и се настани въ сградата на закритото Рибарско училище.

Днесъ островъ Свети Кирилъ е гнѣздо на творчески прояви. Тукъ цѣвти дѣлото на млади българи, утрешни труженици на техническа и морска България. Тѣхниятъ безшуменъ, но вдъхновенъ полетъ, е достатъчно хероиченъ и красивъ, за да одухотвори суровата обстановка на осамотения и откъснатъ отъ свѣта островенъ кжтъ...

Повърхнината на Свети Кирилъ възлиза на около тридесетъ и петъ декара, включени въ тригълната му форма, а най-високата му точка надъ морето достига петнадесетъ метра.

Лишенъ отъ растителностъ, той е доста пустъ и неприветливъ. Опититъ за залесяването му сж безуспѣшни при наличието на лоши условия. Една незначителна почвена покривка обгръща повсемѣстната скална основа на острова. Тя не може да задържи дъждовната вода, поради голѣмия наклонъ на повърхността къмъ всички покрайнини, особено силенъ къмъ югъ и югозападъ. А бушуващитъ ураганни вѣтрове, обикновено явление

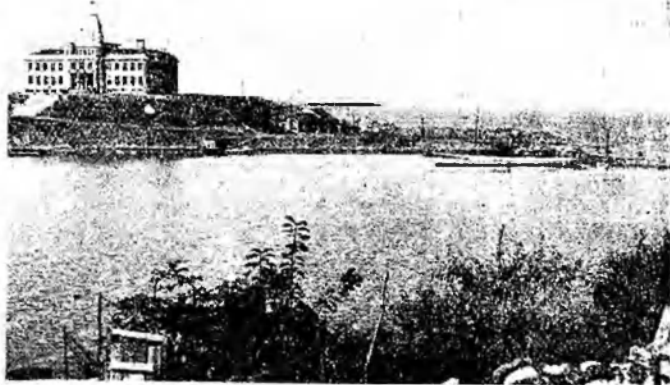
за Свети Кирилъ презъ късната есенъ и зимата, сж истинска напасть за хилавитъ рожби на островното растително царство.

Скалнитъ образувания, за които загатнахъ, сж отъ вулканиченъ произходъ — изключително андезитни, съ червеникава багра.

Камъкътъ е лесночупливъ. Ломи се много неправилно — и поради ограничената му употреба, е малоцененъ.

Но ако земнитъ недра на Свети Кирилъ не могатъ да предложатъ съкровища, предлага ги морето, съ което той е установилъ вѣчно съжителство. Две риболовни огнища въ приостровнитъ води отъ старо време сж привличали рибаритъ. Едното носи името Гата, което значи котка — бдяща, и всѣкога готова да лови, а другото — Милссъ — мелница: малко или много, тя все меле. Изразителни прозвища, които изтъкватъ вѣрата на рибаря въ морето!...

Северозападниятъ скалистъ и стрѣменъ брѣгъ приковава вниманието на посетителя. Тукъ стихийнитъ вълни, сжщински неподражаеми майстори, вѣкове наредъ сж вършили своето разрушително дѣло, като сж орѣфали островното прибрѣжие най-безпощадно.

Островъ св. Кирилъ съ сградата на морското училище

Брѣговата чѣрта е живописно начупена, а видътъ на тъмночервенитъ стѣрчеши надъ синята вода скали е наистина страненъ. Картината е единствена и неповторима: и при затишието на мъртво тъмнитъ води, и когато бѣснѣещитъ вълни се вестятъ съ бѣлотата на своята клокчеша пѣна... Бележита е Самотната скала, възправила мощна снага, въ изразъ на гордостъ, въпрѣки своята страдалческа изостаненостъ — едно сполучливо олицетворение на самотна душа, обречена да носи кръста на островното полвизаване, познато на малцина...

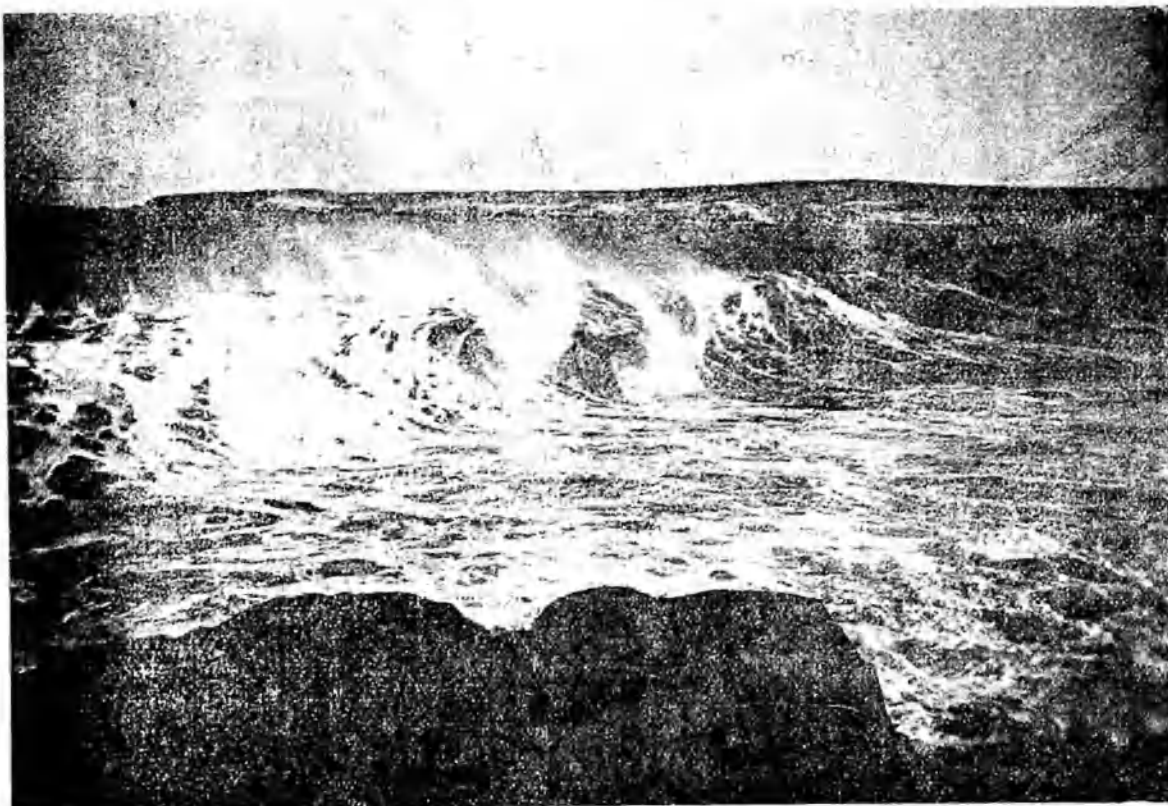
Ближнитъ и далечни примория съ селищни гнѣзда и географски особености предлагатъ чудна гледка на всѣки, обзетъ отъ съзерцателенъ поривъ. И докато за временния гостътъ сж източници на преходенъ възторгъ — постоянниятъ островитянинъ ги чувствува като указания за ритма на живота, отъ който е откъснатъ...

А нощесъ, всѣка свѣтлинка отвждъ водитъ на острова, се разраства въ огромно сияние, съкровенно и непостижимо като мечта — една отъ многото мечти на всички островитяни въ свѣта!

Болка свива твоитъ гърди, кждето трепти едно сърдце — сжщинска изопната струна.

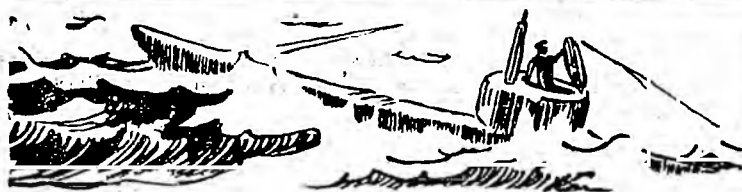
Но ти си немошенъ да разгадаешъ трепетитъ на това неспокойно сърдце, пияно отъ пиетието на самотността и еднообразието, което така обилно се струи подъ небето на островъ Свети Кирилъ.

И неусѣтно се вживявашъ съ убеждението, че днитъ и нощитъ ти протичатъ на голѣмъ корабъ, пустналъ котва за вѣчни времена въ водитъ на Черноморе.

Край островъ св. Кирилъ, когато морето бушува

Крумъ Кънчевъ.

МОРСКИ ВЕСТИ

ДЕЙНОСТТА КОЯТО М. С. ЛЕГИОНЪ РАЗВИВА ПРЕЗЪ ИЗТЕКЛИЯ СЕЗОНЪ

Закривайки своя плодотворен спортен сезон, варненския клонъ на морски спортенъ легионъ при Б. Н. М. С. счита за свой дългъ да даде предъ гражданството единъ малък отчетъ за своята дейностъ.

Редовнитъ и систематични тренировки по гребане и вътроходство започнаха отъ 1. май м. г. Къмъ сжщото време Варненскиятъ сп. легионъ броеше редовни и напълно отчетени 210 чл. — 30 дами, 40 годопада, 50 ученички и 80 ученици.

Плувнитъ тренировки започнаха отъ 1. юли, при единъ отличенъ екипъ отъ около 20 плувци.

За да се види до где се е достигнало въ плаването и гребането къмъ срѣдата на юли м. г. бѣ произведено едно другарско състезание. Спортуваха два тима ученички — VI и VII кл. и два тима ученици — гимназията и търг. училище, два тима свободни граждани и два тима дами.

Въ плуването бѣха застъпени различни разстояния и стилове: 100 м., 200 м., 400 м., 800 м., и голѣмо разстояние Галата — банитѣ. При насърчителнитѣ резултати, които бѣха добити, тренировкитѣ продължиха съ удвоена енергия и ентузиазъмъ.

Презъ августъ Б. Н. М. Сговоръ отбеляза една нова придобивка въ полето на водния спортъ, рожба на дългогодишния упоритъ трудъ отъ страна ръководителитѣ на варненския клонъ на Б. Н. М. С. — изграденъ бѣ плувенъ басейнъ. Сжщиятъ колкото и да е скромненъ, все пакъ дава сравнително добри условия за усъвършенствуването на нашитѣ състезатели въ техниката на модернитѣ плувни стилове.

Все презъ августъ тренировкитѣ бѣха засилени, предъ видъ срещата съ Бургаския сп. легионъ, която се състоя презъ септември въ Варна. Бургаскитѣ легионери, взели поука отъ миналата година, поучени отъ тогавашното си поражение, дойдоха отлично подготвени и заслужено окачиха на гърдитѣ си победнитѣ медали, докато въ състезанията съ дами Варненскиятъ легионъ пакъ се наложи.

Нѣколко дни по късно въ Ямболъ, по случай конгреса на Б. Н. М. С. се произведоха плувни състезания, въ които варненскитѣ състезатели

показаха отлична подготовка и взеха всички първи награди.

Като къмъ всичко изложено прибавимъ множество спортни излети по море до р. Камчия, х. „Родни Балкани“, св. Константинъ, Галата и др. ще закржглимъ представата за обнадеждаващата и плодотворна дейностъ на Варненския спортенъ легионъ.

Л. Давидовъ.

РАЗШИРЯВАНЕТО НА ПАНАМСКИЯ КАНАЛЪ

Макаръ, че за сега не е толкова наложително да се увеличи и разшири Панамския каналъ, американскитѣ инженери вече сж разработили проекти, които осигуряватъ пропускателната способностъ на канала чакъ до 2060 година.

Споредъ направенитѣ пресмѣтания, сжществувашитѣ шлюзове ще бждатъ достатъчни само до 1960 г. и то при условие, че не по късно отъ 1940 г. запаса отъ вода ще се попълни чрезъ построяване на единъ бентъ по рѣката Chagres.

Теоритическитѣ пресмѣтания доказватъ, че къмъ 1960 г. канала ще може да пропуска 60,000,000 тона, което е два пжти повече отъ годишната пропускателна способностъ въ 1930 год.

За да се увеличи канала трѣбва да се направятъ нови бентове и шлюзове; общата стойностъ на предполагаемитѣ постройки ще бжде между 75 — 100 милиона долара. Ширината на шлюзоветѣ ще достига 36'50 м. т. е. тѣ ще бждатъ съ три метра по широки отколкото сега.

При сегашната широчина на канала преминаване презъ него на голѣмитѣ американски хвърчилоносачи „Lexington“ и „Saratoga“ отъ дветѣ имъ страни остава едно свободно пространство само по 45 см.

Отъ Руски: А. Златаровъ.

МОРСКАТА МОЩЬ НА ВЕЛИКОБРИТАНИЯ ВЪ СРѢДИЗЕМНО МОРЕ

Къмъ срѣдата на ноември т. г., на едно заседание въ камарата на лордоветѣ се е разисквалъ въпроса за сигурността на Египетъ и Срѣдиземно море, на което лордъ Страболи е направилъ подробно изложение за морската мощъ на Великитѣ сили на Срѣдиземно море.

При своето изложение, той поста-

вя Италия и Германия срещу Англия и Франция и дава следното съотношение на силитѣ:

22 линейни кораби на Англия и Франция, срещу 4 на Италия, (италианскитѣ всички стари — строени преди войната).

Хвърчилоносачи — 9 на Англия и Франция срещу 0 на Италия и Германия, 22 голѣми кръстосвачи срещу 7, 57 леки кръстосвачи срещу 16, 104 разрушители срещу 51, 113 подводници срещу 88.

По отношение на въздушнитѣ сили е трудно да се даде точното число, но той смѣта, че тукъ съотношението е 1:1; намира за погрѣшно твърдението, че тѣхнитѣ въроятни противници иматъ голѣмо превъзходство въ въздуха.

Като дава тѣзи цифри, лордъ Страболи прави заключение, че Англия има значително превъзходство на силитѣ въ Срѣдиземно море и въпрѣки слабостта на Гибралтаръ, опасността за едно стълкновение въ Срѣдиземно море, кждето позициитѣ на Англия сж твърде силни е изключена.

Съобщава: К. М.

ПОДВОДНИЯТЪ ФЛОТЪ.

Морскиятъ кореспондентъ на „Съдней Таймсъ“ бие тревога по поводъ непрестанното увеличение на подводнитѣ флотилии. Числото на подводницитѣ, съ които за сега разполагатъ великитѣ държави (Англия, Франция, Съед. Щати, С.С.С.Р., Германия, Япония и Италия) достига 639, въ това число влизатъ и намиращитѣ се въ настоящия моментъ въ постройка.

Въ вестника се изказва особено безпокойство отъ увеличението на германския подводенъ флотъ. Англо-германското морско съглашение, по силата на което тонажа на германския флотъ не може да превишава 35 процента отъ английскитѣ, не се разпростира и върху подводницитѣ. Ползувайки се отъ това, Германия строи бърже подводници, отъ които 36 сж вече готови, а въ постройка се намиратъ още 25, които сжщо скоро ще бждатъ привършени.

Предупреждавайки за тази опасностъ, която представлява отъ себе си порастването на германския подводенъ флотъ за Англия, вестникътъ отбелязва, че английското адмиралтейство е започнало усилено да строи контра-торпедоносци, необходими за борба съ подводницитѣ.

ПОДВОДНА КИНО КАМАРА

Въ една от нюйоркските корабостроителници е завършена постройката на единствената по своите размери — камера, предназначена за подводни снимки. Тя е направена от бетон и е снабдена с двеста илюминатора (прозорци); вътре в нея са разположени прожектори с сила по два милиона свещи всеки, а също кабините за операторите, апарати за възобновяване на прясния въздух, телефонни, слухови тръби и т. н.

Подводната камера е построена по поръчка на нюйоркския естествен исторически музей. Директорите на музея се надяват, че с помощта на тази камера ще могат да се снимат сцени от подводния живот каквито до сега са били недостъпни за човешкото око. Ц. П.

ТИХООКЕАНСКИ „ГИБРАЛТАРЪ“.

Правителството на Съединените Щати е взело решение въ най-скоро време да превърне остров Оаху, влизащ в състава на групата Хавайски острови, въ тихоокеански „Гибралтар“ за въ случай на война съ Япония.

На остров Оаху ще бъдат построени подземни хангари, толкова големи, че самолетите да могат да излитат изпод земята, а при спускането да се снижат до толкова, че да могат да кацнат направо въ хангара.

Острова се намира почти на половината път между Сан-Франциско и Япония

МОРСКИ ВЪОРЖЕНИЯ.

Вашингтонъ 28. януари.

Един американски вестник съобщава, че трябва да се счита при бързано съобщението за тонажа на бъдащите английски, французки и американски линейни кръстосвачи (свърхъ-дреднаути). Говори се че гигантите ще бъдат от по 50—60000 тона, и всеки ще струва не по малко от 100 милиона долара.

Окончателното решение за постройката на тия чудовища ще бъде взето едва когато се получат точни данни за тонажа на новите японски линейни кораби. Макар че японското морско министерство и да не опроверга, сведението, че то е започнало строежа на кораби от по 43,000 тона, официално тези све-

дения не се потвърдиха. Сега се говори изключително за 38,000 тона.

ЛЕНИНГРАДЪ ГЛАВЕНЪ МОРСКИ ЦЕНТЪРЪ НА С. С. С. Р.

Остранение на чужденците.

Лондонъ 28 януари:

„Дейли Телеграфъ“ и „Дейли Гералдъ“ съобщават:

Съветското правителство е решило да развие и разшири ленинградската морска база и корабостроителните заводи. Ленинградъ ще бъде превърнат въ главен морски център на С. С. С. Р. Ето защо съветското правителство е решило да очисти Ленинградъ от всички чужденци, и на преден план всички чужди консули.

Ленинградъ ще бъде обявен по думите на „Дейли Гералдъ“ като закрыта зона. Даже командите на чуждестранните кораби, пребиваващи въ бившата столица, ще бъдат пропускани само въ ограничена част на града.

Заедно съ това продължава се и укрепването на Кронщатъ.

Рашеевъ

Самотната скала край островъ св. Кирилъ — Созополъ

Борбата за обединение на българското племе е неминуемо свързана съ стремението му към здраво заселване на морските брегове, от където сношенията съ външния свят са независими от чужди фактори

СТРАНИЦА ЗА МЛАДИТЪ

КРАТКИ СВЕДЕНИЯ ЗА СЪЗВЕЗДИЯТА НА НАШАТА НЕБЕСНА ПОЛУСФЕРА

(Продължение от бр. 81)

Съзвездие Драконъ

Малката мечка се обхваща от тритъ си страни съ извита свѣтяща лента звезди окончаващи съ не голѣмъ трапецъ. Това съзвездие се именува Драконъ. (фиг. 1.) Споредъ преданието, на далечния западъ, гдето се намиралъ Атлантъ, подържашъ на раменетъ си небето, единъ Драконъ е пазѣлъ златнитъ ябълки на Хесперидитъ, дадени като сватбенъ подарѣкъ на жената на Зевса. Когато Херкулесъ по поръчение на Евристея поискалъ да ѝ достави тия ябълки, той срещналъ съпротива на Дракона когото убилъ, а Хера превърнала последния въ съзвездие на небето. Главата на Дракона лежи подъ нозетъ на Херкулесъ.

Една отъ звездитъ на Дракона, а именно ψ , има забележителна история. Опредѣлението на точното ѝ положение отъ английския астрономъ Брадлей довело до откритието за аберацията на звездитъ. Това явление е малко известно и нѣма практическо значение за неспециалиститъ. За астрономията обаче, то има грамадна стойност и е създавало епоха въ историята на науката.

Фиг. 1.

Когато Коперникъ е изложилъ своята система за въртението на земята, се появили много противници, които опровергали неговото откритие. Следъ Коперника, астрономътъ Брадлей наблюдавалъ звездата ψ отъ Дракона и по измѣненіето на нейното положение открилъ аберацията на звездитъ, което явление потвърдило и теорията на Коперникъ за въртението на земята.

Цефей

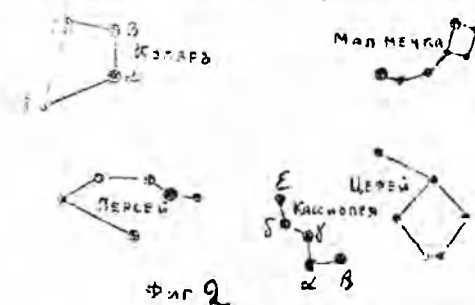
Въ тъмна есенна нощъ на югъ

отъ Малката мечка и Дракона се забелѣзва съзвездие Цефей. Въ общъ видъ то представлява единъ четиригълникъ съ една отдѣлна отъ него звезда. Въ сжщностъ въ съзвездие Цефей могатъ да се наброятъ до сто звезди, обаче не всички отъ тѣхъ сж видими съ просто око. Отъ тѣхъ петъ звезди сж отъ трета величина, четири отъ четвърта, а останалитъ отъ пета и шеста.

Въ сжществуващитъ карти за обикновенно наблюдение Цефей се изобразява съ своитъ шестъ най-свѣтли звезди (фиг. 1). Това съзвездие е добило названието си споредъ следното предание.

Цефей билъ царъ на Етиопия. Негова жена била красавицата Кассиопея. Последната възгордяна отъ своята красота наскърбила прекраснитъ нимфи. За това Посейдонъ изпратилъ въ царството на Цефей голѣмо морско чудовище.

По предсказанието на Оракула, за да се избави царството отъ застрашаващото го нещастие, трѣбвало да принесе въ жертва на чудовището дъщерята на царя — красивата Андромеда. Нещастницата била прикована на брѣга на морето, върху една скала, но била спасена отъ героя Персей.

Фиг. 2.

Въ честъ на всички тия личности сж отредени на небето, около северния полюсъ, по едно съзвездие.

Кассиопея

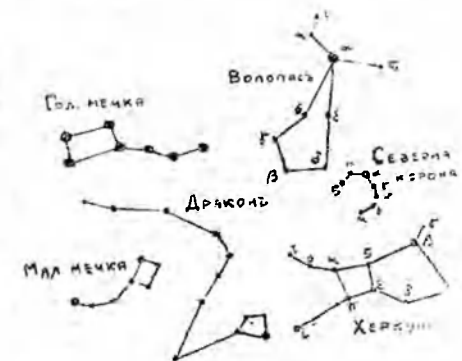
На изтокъ отъ Цефей, като наблюдаваме презъ тъмна есенна нощъ, ще откриемъ красивото съзвездие Кассиопея — така наречена по името на етиопската царица Кассиопея. Съзвездие лежи въ млѣчния пѣтъ и е усѣяно съ звезди.

Главнитъ звезди на Кассиопея, съ които съзвездие обикновенно се обозначава, съ своето разположение наподобяватъ на буквата W, съ не напълно правилна форма. Тѣ рѣзко

се отдѣлятъ на фона на млѣчния пѣтъ и се хвърлятъ въ очи. фиг. 2.

Волопасъ (Боотъ)

На западъ отъ Голѣмата Мечка се простира съзвездие Волопасъ (Боотъ) съ своята най-свѣтла звезда α — Арктуръ фиг. 3. Тази звезда по

Фиг. 3.

рано се е наричала Аркадъ, както описахме по-рано при Голѣмата Мечка. Аркадъ е билъ синъ на Зевса отъ Калиста дъщерята на Ликаона, царъ на Аркадия. Жената на Зевса, разгнѣвена отъ това е превърнала Калиста въ Мечка. Когато Аркадъ порасналъ срещналъ Мечката въ гората и поискалъ да я убие. Зевсъ се е намѣсилъ навреме взелъ двамата на небето и ги превърналъ въ съзвездия.

Така превърнатата въ Мечка Калиста е дала названието на Голѣмата Мечка, а Аркадъ е билъ поставенъ въ съзвездие Волопасъ за стражъ на Голѣмата Мечка. По-рано цѣлото съзвездие се е наричало Аркадъ. Сега то носи името Волопасъ (Боотъ), а най-свѣтлата звезда α — се нарича Арктуръ. Тя се намира много лѣсно като продължимъ опашката на Голѣмата Мечка на лѣво. Първата свѣтла звезда презъ която ще мине така прокараната мислена линия е Арктуръ. Арктуръ е звезда отъ първа величина. Тя се явява първа следъ залѣзване на слънцето. За насъ тя се вижда за презъ цѣлата нощъ отъ началото на месецъ мартъ до началото на ноемврий, а презъ останалото време на годината само презъ частъ отъ нощта. Частъ отъ съзвездие, обаче, което е по близко до Голѣмата Мечка се вижда презъ течение на цѣлата година и презъ течение на цѣлата нощъ. Недѣлчевъ.

Ч А Й К И.

Мореплаването и Флота на единъ народъ сж показателитѣ на неговото благосъстояние, култура и величие. Самостоятелното използване на воднитѣ пжтища повдига културно народа, като го поставя въ прѣко и непосредствено съобщение съ културнитѣ народи и прави търговскитѣ му сношения съ цѣлия свѣтъ напълно свободни и независими. Народа се явява самъ на мировитѣ тържища предъ всесвѣтска конкуренция, за да изкове на полето на международното състезание своето благоденствие, самостоятелность и култура.